

SNĚMOVNA KÝVLA NA NOVELU ENERGETICKÉHO ZÁKONA, PROŠLA I NOVELA ZÁKONA O PODPOROVANÝCH ZDROJÍCH

Rok 2022 přinese v oblasti energetické legislativy nemalé změny. Zpozornět by měli dodavatelé energií i výrobci a provozovatelé POZE. bpv připravuje v návaznosti na to webinář konaný dne 5.10.2021, který se bude podrobně vybranými novinkami zabývat.

NOVELA ZÁKONA O PODPOROVANÝCH ZDROJÍCH ENERGETICKÉHO ZÁKONA („Novela POZE 2012“)

Novela POZE z pohledu provozovatelů stávajících OZE obsahuje hned několik podstatných změn. Jsou jimi zejména:

1) Zavedení revizí návratnosti pro zdroje uvedené do provozu v letech 2006-2015

Novela POZE mj. zapracovává závazek České republiky vůči Evropské komisi („EK“) na zavedení kontrol přiměřenosti poskytované podpory („Revize“) u výroben využívajících obnovitelné zdroje energie, které byly uvedeny do provozu v letech 2006 až 2015 (dále společně jen „Dotčené výroby“).

Cílem Revizí je zjistit, zda v důsledku čerpání provozní podpory nebo i v souběhu s jinou podporou nedošlo u Dotčených výroben k překročení schválené výše výnosu na vložený kapitál (tj. IRR).

Novela POZE stanovuje výše IRR pro všechny zdroje v rámci intervalu 8,4 – 10,6 %, přičemž konkrétní výši IRR pro jednotlivé zdroje stanoví vláda. Ta ale bude vázaná hodnoty intervalu, tj. **nebude moci u žádného zdroje stanovit IRR nižší než 8,4 %**. Podstatným způsobem by tak došlo k navýšení IRR u vody, větru, a především u solárních elektráren.

Pro účely Revizí budou Dotčené výroby rozděleny do několika skupin podle různých kritérií, kterými jsou např. druh využívaného obnovitelného zdroje energie („OZE“), datum uvedení Dotčené výroby do provozu, instalovaný výkon, výše čerpané podpory, zda dochází/zelo k souběhu s jinou formou podpory atd.

O výsledcích sektorového šetření pro zdroje elektřiny uvedené do provozu v období od **1.1.2006 do 31.12.2010** informuje MPO vládu do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. nejpozději do 31.3.2022, až pak se dá odhadnout, v jakém časovém horizontu lze očekávat zahájení zejména individuálních revizí.

Aktuálně se čeká na schválení prováděcích právních předpisů, které by měly konkretizovat průběh Revizí.

2) Z(novu)zavedení solárního odvodu

Novela POZE modifikuje také solární odvod. Ten původně platil ve výši 10 % (výkupní ceny), resp. 11 % (zelený bonus) pro elektřinu vyrobenou v FVE uvedených do provozu v roce 2010. Od 1.1.2022 dochází ke změně solárního odvodu, který bude nově v následující výši:

Rok uvedení FVE do provozu	Výše odvodu v případě výkupních cen	Výše odvodu v případě zeleného bonusu
2009	10 %	11 %
2010	20 %	21 %

SNĚMOVNA KÝVLA NA NOVELU ENERGETICKÉHO ZÁKONA, PROŠLA I NOVELA ZÁKONA O PODPOROVANÝCH ZDROJÍCH

3) Modernizace a úprava výroben a jejich dopad na podporu

Novela POZE řeší také otázku úpravy a modernizace výroben a jejich dopad na podporu.

V případě úpravy výrobní se dosavadní právo na podporu zásadně zachovává.

V případě modernizace (zahrnující úplnou nebo částečnou výměnu zařízení nebo provozních systémů výrobní s cílem nahradit instalovaný výkon nebo zvýšit účinnost nebo instalovaný výkon výrobní elektrárny) však Novela POZE počítá s ukončením stávající podpory a s čerpáním **nové podpory pro modernizované výrobní ve formě zelených bonusů**. Novela POZE dále stanovuje speciální požadavky pro modernizace výroben na biomasu a bioplyn.

Účinnost úpravy je stanovena od 1.1.2022. Podrobnosti má stanovovat prováděcí právní předpis.

4) Opatření na dosažení cíle pro OZE v ČR v roce 2030

Novela POZE reaguje také na potřebu dalšího navyšování podílu energie z OZE v konečné spotřebě energie v EU do roku 2030, a to prostřednictvím:

- a) **podporou biometanu** vyrobeným ve výrobně na území České republiky připojené k distribuční nebo přepravní soustavě;
- b) podporou pro **malé zdroje do 1 MW (resp. 6 MW u VTE)** – má být poskytována podpora formou ročního nebo hodinového zeleného bonusu;
- c) zavedení **podpory formou aukcí** pro nové zdroje, **včetně FVE**, vyhlášených MPO;
- d) zavedení „**udržovací**“ **podpory pro vybrané již provozované zdroje** (např. podpora elektřiny z OZE pro zachování výroben elektřiny a výroben tepla v provozu po skončení nároku na současnou provozní podporu) ve formě zelených bonusů;
- e) zavedení nových forem podpory (např. pro modernizované výrobní);
- f) **přechodné transformační podpory tepla v soustavách zásobování tepelnou energií** – ta se vztahuje na teplo vyrobené ve výrobně tepla z neobnovitelných zdrojů. Podpora bude poskytnuta již za období od 1.1.2021.

SNĚMOVNA KÝVLA NA NOVELU ENERGETICKÉHO ZÁKONA, PROŠLA I NOVELA ZÁKONA O PODPOROVANÝCH ZDROJÍCH

NOVELA ENERGETICKÉHO ZÁKONA („Novela EnergZ“)

Novela EnergZ obsahuje mj. komplexní změny ve vztahu k úpravě ochrany zákazníka, zavádí regulaci zprostředkovatelů nebo precizuje úpravu platebních povinností u provozovatelů distribučních soustav:

1) Nová regulace zprostředkovatelské činnosti a zprostředkovatelských smluv

- od června 2022 podléhají zprostředkovatelé povinnosti získat od ERÚ oprávnění pro výkon zprostředkovatelské činnosti. Zprostředkovatelem může být fyzická i právnická osoba. Zprostředkovatelé, kteří k 01.06.2022 již na trhu působí, budou mít – po splnění stanovených podmínek – čas pro získání oprávnění do konce 2022.

Oprávnění se uděluje na **5 let** s možností **opakovaného prodloužení**.

- Již s účinností od 01.01.2022 nicméně platí, že:

- Zprostředkovatel má povinnost informovat spotřebitele o skutečnosti, že s ním jedná jako zprostředkovatel.
- Smlouva o zprostředkování uzavřená se spotřebitelem bude muset být písemná, přičemž jedno listinné vyhotovení musí být předáno spotřebiteli. Smlouva v elektronické podobě postačí pouze tehdy, když dal k jejímu poskytnutí spotřebitel písemný souhlas (tj. na listině nebo elektronicky).

Zákon dále stanovuje minimální obsahové náležitosti (§ 11m) zprostředkovatelské smlouvy, mj. nutnost specifikovat smlouvu, o jejíž uzavření má spotřebitel zájem, tj. např. zda se týká dodávky elektřiny nebo plynu, zda se jedná o smlouvu na dobu určitou nebo neurčitou, celkovou cenu, kterou je spotřebitel ochoten platit za dodávku elektřiny nebo plynu, nebo dobu platnosti zprostředkovatelské smlouvy atd.

- Smlouvy uzavřené před 1.1.2022 musí nejpozději 30.6.2022 splňovat tyto obsahové náležitosti, jinak smlouva zaniká takové nevyhovující smlouvy **zaniknou ze zákona**.
- Uzavře-li zprostředkovatel smlouvu o dodávce elektřiny nebo plynu nebo smlouvu o sdružených službách dodávky, **spotřebitel je oprávněn bez postihu vypovědět závazek od smlouvy kdykoliv do 15. dne po zahájení dodávky energie**.

SNĚMOVNA KÝVLA NA NOVELU ENERGETICKÉHO ZÁKONA, PROŠLA I NOVELA ZÁKONA O PODPOROVANÝCH ZDROJÍCH

2) Zvýšení ochrany zákazníků

S účinností od 01.01.2022 počítá Novela EnergZ s posílením práv jednotlivých kategorií zákazníků v souvislosti se smlouvami o dodávce anebo distribuci elektřiny a plynu. Za zmínku stojí zejména:

- **právo obce zakázat podomní prodej**, v rámci kterého by bylo nabízeno uzavření smlouvy na dodávky elektřiny nebo plynu - ustanovení má za cíl zákaz podomních prodejců a chránit tak zejména starší zákazníky před jejich častokrát pochybnými prodejními praktikami.
- **povinnost dodavatele neprodleně sdělit na žádost zákazníka dobu trvání závazku ze smlouvy**, případný postih za její předčasné ukončení a vymežit lhůty, ve kterých je spotřebitel oprávněn smlouvu ukončit. Zákazníci zejména u déle trvajících kontraktů častokrát již nedisponují původní smlouvou a nevědí, kdy učinit úkon směřující k ukončení smlouvy. Někteří dodavatelé této skutečnosti zneužívají a odmítají sdělit zákazníkům informace nutné pro bezsankční ukončení jejich smluv, čímž zákazníkům v lepším případě značně ztěžují, v horším prakticky znemožňují přejít k jinému dodavateli.
- **právo zákazníků na bezplatné vyúčtování** dodávky elektřiny a tepla v elektronické podobě.
- **povinnost dodavatele prokazatelně a adresně oznámit spotřebiteli nebo podnikající fyzické osobě zvýšení ceny** nejpozději 30. den přede dnem účinnosti změny, a to způsobem, který je uveden ve smlouvě. Součástí oznámení musí být poučení o právu odmítnout změny a vypovědět bez postihu závazek ze smlouvy v případě změn smluvních ujednání ze strany dodavatele.
Spotřebitel/podnikající fyzická osoba má pak právo **vypovědět závazek** ze smlouvy kdykoliv do 10. dne přede dnem účinnosti změny ceny/smlouvy. **Nově je ale tato lhůta zachována i tehdy, je-li v jejím průběhu odesláno oznámení o výpovědi závazku ze smlouvy držiteli licence.** Výpověď je účinná ke dni bezprostředně předcházejícímu dni účinnosti zvýšení ceny nebo změny jiných smluvních podmínek. Otázkou ovšem zůstává, zda bude v silách dodavatelů v tak krátké době odhlášení zákazníka zadministrovat. **Pokud naopak dodavatel změnu zákonem stanoveným způsobem neoznámí, nevyvolá právní účinky** - tj. změna nebude účinná.
- **smlouvy o dodávkách nebo distribuci, resp. smlouvy o sdružených službách uzavřené spotřebitelem budou nově povinně písemné a musí obsahovat ujednání o možnosti změnit cenu a jiné smluvní podmínky.**
- **právo spotřebitele vypovědět bez postihu závazek ze smlouvy o dodávce nebo ze smlouvy o sdružených službách, která byla uzavřena distančním způsobem** nebo mimo obchodní prostory předmětného držitele licence, a to kdykoliv do 15. dne po zahájení dodávky elektřiny nebo plynu. V této lhůtě stačí výpověď zaslat, není již vyžadováno, aby byla také doručena.
- Za velice důležitou změnu lze považovat novou regulaci automatické prolongace smluv na dodávku elektřiny nebo plynu. Pokud bude ve smlouvě sjednáno **prodloužení doby trvání závazku ze smlouvy bez výslovného souhlasu spotřebitele**, bude spotřebitel oprávněn závazek ze smlouvy bez postihu vypovědět **kdykoliv až do 20. dne před uplynutím sjednané doby trvání závazku ze smlouvy**, a to s účinností ke dni jejího uplynutí.

SNĚMOVNA KÝVLA NA NOVELU ENERGETICKÉHO ZÁKONA, PROŠLA I NOVELA ZÁKONA O PODPOROVANÝCH ZDROJÍCH

- Toto ustanovení reaguje na skutečnost, že dodavatelé mají ve svých obchodních podmínkách stanovené časové okno (tzv. spot) pro doručení informace dodavateli o tom, že spotřebitel si již nepřeje prodloužovat smlouvu, do kterého je nutné se trefit, jinak se k němu prohlášení spotřebitele nepřihlíží. Jelikož je toto časové okno definováno velice atypicky, spotřebitelé často daný termín netrefí a jsou tak opakovaně vázáni na jednoho dodavatele.
- S výše uvedeným úzce souvisí i nové ustanovení § 11d, které v případě, že bude doba ve smlouvě se spotřebitelem (včetně případného prodloužení takové smlouvy), přesahovat **36 měsíců**, bude se taková smlouva po uplynutí 36. měsíce považovat za smlouvu uzavřenou **na dobu neurčitou**, tj. bude jednoduché ji následně vypovědět. U stávajících smluv, které jsou uzavřeny na dobu určitou, se začne ona maxi mální doba smlouvy (36 měsíců) počítat od 1.1.2022.

3) Platby za systémové služby za konečnou spotřebu provozovatele (L)DS

Novela EnergZ zavádí povinnost účastníka trhu s elektřinou hradit cenu za systémové služby a cenu za činnosti operátora trhu i v případě, kdy není uzavřena smlouva na dodávku elektřiny (nebo o sdružených službách), a to za množství elektřiny odebrané **pro svoji konečnou spotřebu elektřiny z jím provozované distribuční soustavy**.

Dle důvodové zprávy je táto změna zaměřena zejména na provozovatele lokálních distribučních soustav, kteří neplatí cenu za systémové služby v těch případech, kdy jsou současně i zákazníkem nebo výrobcem připojeným k jimi provozované lokální distribuční soustavě.

4) Dodávky tepla mají být v budoucnu měřeny pouze zařízeními s dálkovým přenosem dat

Dodavatel tepelné energie je povinen zajistit, aby dodávka tepelné energie byla nejpozději od 1.1.2027 měřena pouze měřicím zařízením s dálkovým přenosem údajů.

5) Náklady na provedení přeložky nově ponese v specifických případech provozovatel zařízení

Nově má náklady na provedení přeložky zařízení nízkého napětí v zastavěném území nést provozovatel distribuční soustavy, pokud (i) provedení přeložky vyplývá z rozhodnutí o odstranění stavby, na níž je zařízení distribuční soustavy umístěno, nebo (ii) technický stav zařízení distribuční soustavy nedovoluje jeho bezpečné provozování, nebo (iii) poškozuje stavbu, pokud vlastník zařízení distribuční soustavy nezajistí nápravu.

6) Nová vyhláška o vyúčtování dodávek

Pro úplnost dodáváme, že kromě Novely EnergZ vstoupí v účinnost od 1.1.2022 také vyhláška č. 207/2021 Sb., o vyúčtování dodávek a souvisejících služeb v energetických odvětvích. Vyhláška přináší hned několik novinek ve vztahu k povinným informacím uváděným na vyúčtování (např. datum ukončení závazku ze smlouvy a o datu, kdy dochází ke změně produktu nebo ceny, je-li taková změna produktu nebo ceny sjednána, nebo adrese internetové stránky, kde lze najít srovnávací nástroje pro srovnání nabídek obchodníků s elektřinou / plynem provozované nebo zajišťované Energetickým regulačním úřadem).

Oba zákony aktuálně čekají na podpis prezidenta.

SNĚMOVNA KÝVLA NA NOVELU ENERGETICKÉHO ZÁKONA, PROŠLA I NOVELA ZÁKONA O PODPOROVANÝCH ZDROJÍCH

bpv Braun Partners s.r.o.
Palác Myslbek
Ovocný trh 8
110 00 Praha 1

Tel.: (+420) 224 490 000
Fax: (+420) 224 490 033
www.bpv-bp.com
info@bpv-bp.com

Tento materiál slouží pouze jako všeobecná informace o aktuálních tématech, nejedná se o poradenství. Nezohledňují se v něm žádné zvláštní okolnosti, finanční situace či zvláštní požadavky adresátů. Jeho adresáti by si proto měli vždy vyžádat příslušné profesionální služby k uvedeným informacím.

Ipřespečlivé sestavení tohoto materiálu nemůže společnost bpv Braun Partners s.r.o., její partneři, spolupracovníci či spolupracující advokáti a daňoví poradci zaručit přesnost a úplnost informací zde obsažených a nepřebírá jakoukoliv odpovědnost za konání nebo zdržení se konání na základě informací obsažených v tomto materiálu.